

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Управління матеріальним постачанням»
вибіркових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Логістика

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.21 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.09.21 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.21 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління, протокол
від 31.08.2021 № 1

Розробники: голова циклової комісії економіки та управління, к.е.н.,
спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Цимбалістова О.А.

Рецензенти:

1. Викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н.,
спеціаліст вищої категорії, викладач – методист, Харченко М.В.
2. Професор кафедри логістики НАУ, доктор економічних наук, професор,
експерт Українського логістичного альянсу (УЛА) Смерічевська С.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва напрямку підготовки, спеціальності, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5,0 Загальна кількість годин - 150 Кількість тем - 9	<u>07</u> <u>Управління та адміністрування</u> ; (шифр галузі) (назва галузі знань) <u>073</u> <u>Менеджмент</u> ; (спеціальності) <u>бакалавр</u> (назва СВО)	Навчальний курс <u>3</u> (номер) Семестр <u>6</u> (номер) Види контролю: <u>залік</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання		Заочна форма навчання
Лекції - <u>50</u> (години)		Лекції - <u>10</u> (години)
Семінарські заняття - <u>0</u> (години)		Семінарські заняття - <u> </u> (години)
Практичні заняття - <u>24</u> (години)		Практичні заняття - <u>8</u> (години)
Лабораторні заняття - <u>-</u> (години)		Лабораторні заняття - <u>-</u> (години)
Самостійна робота - <u>76</u> (години)		Самостійна робота - <u>132</u> (години)
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:
Курсова робота - <u>-</u> (кількість, № семестру)		Курсова робота - <u>-</u> (кількість, № семестру)
Реферати - <u>26</u> (кількість, № семестру)		Реферати - <u> </u> (кількість, № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління матеріальним постачанням» формування у здобувачів вищої освіти розуміння взаємозв'язку організації матеріального потоку на підприємстві з результатами його господарської діяльності, а також вміння вибирати ефективні методи організації забезпечення підприємства матеріальними ресурсами та розробляти заходи з економії матеріальних ресурсів.

Завдання: Основними завданнями вивчення дисципліни «Управління матеріальним постачанням»:

1. Формування наукового економічного мислення про роль та місце матеріально-технічного постачання в економіці підприємства;
2. Формування у студентів розуміння взаємозв'язку організації матеріального потоку на підприємстві з результатами його господарської діяльності;
3. Розглянути процеси нормування витрат матеріальних ресурсів;
4. Дослідити сутність та особливості створення оптимального запасу матеріальних ресурсів;

5. Розглянути умови організації матеріально-технічного постачання підприємства;
6. Детальну увагу зосередити на вмінні вибирати ефективні методи організації забезпечення підприємства матеріальними ресурсами ;
7. Визначити основні заходи з економії матеріальних ресурсів.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна вивчається місцем та значенням матеріально-технічного забезпечення у виробничому процесі підприємства: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких навчальних дисциплін, «Економіка підприємства», «Основи менеджменту», «Маркетинг», «Операційний менеджмент», «Основи логістики та управління ланцюгами поставок», «Логістична інфраструктура», «Системний підхід в логістиці»; забезпечує базу для засвоєння матеріалу з навчальних дисциплін «Логістичне обслуговування», «Складська логістика та управління запасами», «Транспортна логістика», «Логістичний контролінг», «Управління логістичними проектами».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

1. Сутність матеріально-технічного забезпечення підприємства;
2. Організаційна модель служби матеріально-технічного забезпечення підприємства;
3. Значення матеріального потоку в логістичній системі підприємства.;
4. Методи нормування витрат матеріальних ресурсів;
5. Показники рівня та обіговості виробничих запасів на підприємстві;
6. Планування матеріально-технічного забезпечення підприємства;
7. Сутність та зміст технології матеріально-технічного забезпечення виробництва;
8. Технологія роботи складу, обладнання складів;

вміти:

1. Оцінювати використання матеріальних ресурсів;
2. Проводити нормування витрат деяких видів матеріальних ресурсів;
3. Визначати оптимальну величину партії закупівлі матеріальних ресурсів;
4. Оцінювати ефективність господарських зв'язків у матеріально-технічному забезпеченні підприємства;
5. Визначати потреби підприємства у матеріальних ресурсах;
6. Оцінювати економічну ефективність витрат з матеріально-технічного постачання;
7. Проводити оцінку роботи складського господарства.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі

	навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-6	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
Спеціальні компетентності (СК)	СК-8	Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
	СК-16	Здатність ставити і вирішувати завдання з управління матеріальними та супутніми потоками в логістичних системах, синхронізації, координації та інтеграції логістичних процесів у функціональних областях логістики.
	СК-17	Здатність до організації закупівель матеріальних ресурсів та збуту готової продукції, логістичної підтримки виробничих та допоміжних процесів, управління запасами, транспортуванням і вантажопереробкою (у тому числі за участю авіаційного транспорту), складуванням та наданням логістичного сервісу (у тому числі в логістичних центрах на базі аеропортів, карго-сіті; підприємств авіаційного сервісу).

3. Програма навчальної дисципліни

Тема №1. Сутність і передумови формування матеріально-технічного забезпечення підприємства

Еволюція теорії матеріально-технічного забезпечення підприємства. Матеріальний потік як складова логістичної системи підприємства. Сутність матеріально-технічного забезпечення підприємства. Організаційна модель служби матеріально-технічного забезпечення підприємства.

Тема №2. Матеріально-технічні ресурси та їх використання на підприємстві в умовах ринку

Поняття про матеріально-технічні ресурси та їх класифікацію. Сутність використання матеріальних ресурсів на підприємстві. Показники витрат і рівня використання матеріальних ресурсів. Оцінка використання матеріальних ресурсів. Економія матеріальних ресурсів як фактор підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства.

Тема №3. Нормування витрати матеріальних ресурсів як функція матеріально-технічного забезпечення підприємства

Сутність та принципи нормування витрат матеріальних ресурсів в умовах ринку. Методи нормування витрат матеріальних ресурсів. Класифікація норм витрат матеріальних ресурсів. Особливості нормування витрат деяких видів матеріальних ресурсів. Законодавче регулювання нормування витрат матеріальних ресурсів в сучасних умовах господарювання.

Тема №4. Виробничі запаси матеріальних ресурсів на підприємстві

Сутність виробничих запасів та їх види. Нормування виробничих запасів матеріальних ресурсів. Показники рівня та обіговості виробничих запасів на підприємстві. Визначення оптимальної величини партії закупівлі матеріальних ресурсів. Управління виробничими запасами в ринковій економіці.

Тема №5. Організація матеріально-технічного забезпечення підприємств в ринкових умовах господарювання

Організація служби матеріально-технічного забезпечення підприємства. Планування матеріально-технічного забезпечення підприємства. Сучасні форми та системи забезпечення матеріальними ресурсами. Господарські зв'язки у матеріально-технічному забезпеченні підприємства. Зарубіжний досвід організації матеріально-технічного забезпечення підприємства. Оцінка ефективності господарських зв'язків у матеріально-технічному забезпеченні підприємства.

Тема №6. Технологія матеріально-технічного забезпечення виробництва

Сутність та зміст технології матеріально-технічного забезпечення виробництва. Визначення потреби підприємства у матеріальних ресурсах. Вибір постачальників і закупівля матеріальних ресурсів. Транспортування матеріальних ресурсів на підприємство. Показники надходження матеріальних ресурсів на підприємство. Забезпечення матеріальними ресурсами виробничих цехів та дільниць.

Тема №7. Технічне забезпечення виробництва в системі матеріально-технічного забезпечення підприємства

Сутність технічного забезпечення. Визначення потреби в обладнанні для виконання виробничої програми. Фінансові джерела відтворення технічних засобів. Показники технічного забезпечення підприємства.

Тема №8. Складське господарство як складова матеріально-технічного забезпечення

Значення складів, їх функції та види. Технологія роботи складу. Обладнання складів. Оцінка роботи складського господарства.

Тема №9. Витрати з матеріально-технічного забезпечення підприємства

Сутність витрат з матеріально-технічного забезпечення підприємства. Формування витрат з матеріально-технічного забезпечення. Оцінка економічної ефективності витрат з матеріально-технічного постачання.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема №1. Сутність і передумови формування матеріально-технічного забезпечення підприємства	14	4	0	2	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 1, реферати (2 год.)
Тема №2. Матеріально-технічні ресурси та їх використання на підприємстві в умовах ринку	16	6	0	2	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 2, реферати (2 год.)
Тема №3. Нормування витрати матеріальних ресурсів як функція матеріально-технічного забезпечення підприємства	18	6	0	2	0	10	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами тестові завдання по темі 3, реферати (2 год.)
Тема №4. Виробничі запаси матеріальних ресурсів на підприємстві	18	6	0	4	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 4, реферати (2 год.). КР№1 (2 години)
Тема №5. Організація матеріально-технічного забезпечення підприємств в ринкових умовах господарювання	16	6	0	2	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 5, реферати (2 год.)
Тема №6. Технологія матеріально-технічного забезпечення виробництва	18	8	0	2	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 6, реферати (2 год.)
Тема №7. Технічне забезпечення виробництва в системі матеріально-технічного забезпечення підприємства	16	6	0	2	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 7, реферати (2год.)
Тема №8. Складське господарство як складова матеріально-технічного забезпечення	16	4	0	2	0	10	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 8, реферати (2 год.).
Тема №9. Витрати з матеріально-технічного	16	4	0	4	0	8	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними

забезпечення підприємства							варіантами, тестові завдання по темі 9, реферати (2 год.). КР№ 2 (2 години)
Всього за семестр № 6:	150	50	0	24	0	76	залік

**4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема №1. Сутність і передумови формування матеріально-технічного забезпечення підприємства	14	2	0	0	0	12	Лекція, реферати
Тема №2. Матеріально-технічні ресурси та їх використання на підприємстві в умовах ринку	16	0	0	2	0	14	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 1, 2, реферати
Тема №3. Нормування витрати матеріальних ресурсів як функція матеріально-технічного забезпечення підприємства	18	2	0	0	0	16	Лекція, реферати
Тема №4. Виробничі запаси матеріальних ресурсів на підприємстві	18	0	0	2	0	16	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 3,4, реферати
Тема №5. Організація матеріально-технічного забезпечення підприємств в ринкових умовах господарювання	16	2	0	0	0	14	Лекція, реферати
Тема №6. Технологія матеріально-технічного забезпечення виробництва	18	2	0	0	0	16	Лекція, реферати
Тема №7. Технічне забезпечення виробництва в системі матеріально-технічного забезпечення підприємства	16	0	0	2	0	14	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними варіантами, тестові завдання по темі 5,6,7, реферати
Тема №8. Складське господарство як складова матеріально-технічного забезпечення	16	2	0	0	0	14	Лекція, реферати
Тема №9. Витрати з матеріально-технічного	16	0	0	2	0	14	Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних робіт за індивідуальними

забезпечення підприємства							варіантами, тестові завдання по темі 8,9 реферати КР
Всього за семестр № 6:	150	10	0	8	0	132	залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання, що виносяться на самостійну роботу здобувача вищої освіти		Література:
Тема №1. Організаційна модель служби матеріально-технічного забезпечення підприємства.		[1, 2, 3,5,4–6].
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>1. Організаційна модель служби матеріально-технічного забезпечення підприємства.</p> <p>Перелік питань для самоконтролю:</p> <p>1 Служба матеріально-технічного забезпечення, функції.</p> <p>2 Централізована форма відділів матеріально-технічного забезпечення.</p> <p>3 Які підприємства використовують децентралізовану форму матеріально-технічного забезпечення.</p> <p>4 Структура служби матеріально-технічного забезпечення за товарною ознакою.</p> <p>5 Структура служби матеріально-технічного забезпечення за функціональною ознакою.</p> <p>6 Структура служби матеріально-технічного забезпечення за змішаною ознакою.</p> <p>7 Назвіть переваги та недоліки організаційних моделей служб матеріально-технічного забезпечення?</p> <p>Тестові завдання:</p> <p>1. Обсяги продукції, які переміщуються за одиницю часу, вимірюються показником:</p> <p>а) потужність матеріального потоку;</p> <p>б) інтенсивність матеріального потоку;</p> <p>в) якість матеріального потоку.</p> <p>2. Рух та зберігання інформації, що необхідний для координації логістичних функцій за рахунок продуктово-ринкового прогнозування, аналізу поточного стану, оперативно-календарного планування матеріального потоку називається:</p> <p>а) інформаційний потік;</p> <p>б) елементарний матеріальний потік;</p> <p>в) інтегральний матеріальний потік.</p> <p>3. Мікрологістична система підприємства представлена такими підсистемами:</p> <p>а) постачання, маркетинг, дослідження ринку;</p> <p>б) виробництво і збут;</p> <p>в) постачання, виробництво, розподіл і збут.</p> <p>4. До основних цілей матеріально-технічного забезпечення можна віднести:</p>	

<p>а) безперебійне забезпечення виробництва матеріалами, оптимізація господарських зв'язків, раціональне використання матеріальних ресурсів;</p> <p>б) безперебійне забезпечення виробництва матеріалами, маневрування матеріальними ресурсами, швидка реалізація продукції, зменшення собівартості продукції;</p> <p>в) проведення рекламної компанії, швидка реалізація продукції, розробка заходів щодо покращення використання основних фондів підприємства.</p> <p>5. До функцій матеріально-технічного забезпечення належать:</p> <p>а) визначення потреби у матеріалах, виробництво продукції, збут продукції;</p> <p>б) нормування витрат матеріалів, визначення потреби у матеріалах, організація закупівель, збереження матеріальних ресурсів;</p> <p>в) виробництво продукції, збут продукції, проведення рекламної компанії.</p> <p>6. У матеріально-технічному забезпеченні використовуються такі показники:</p> <p>а) натуральні, умовно-натуральні;</p> <p>б) вартісні;</p> <p>в) натуральні, умовно-натуральні, вартісні.</p> <p>7. До функцій матеріально-технічного забезпечення підприємства відносять:</p> <p>а) нормування витрат матеріальних ресурсів, організація матеріально-технічного забезпечення, контроль матеріально-технічного забезпечення;</p> <p>б) організація матеріально-технічного забезпечення, контроль матеріально-технічного забезпечення, організація зберігання матеріалів;</p> <p>в) нормування витрат матеріальних ресурсів, організація матеріально-технічного забезпечення, планування поставок матеріально-технічного забезпечення;</p> <p>г) нормування витрат матеріальних ресурсів, організація матеріально-технічного забезпечення, визначення потреби у матеріалах, організація зберігання матеріалів та їх видача виробничим дільницям.</p> <p>8. До основних завдань служби матеріально-технічного забезпечення не відносять:</p> <p>а) обчислення оптимальної кількості замовних ресурсів;</p> <p>б) погодження ціни та укладання договорів;</p> <p>в) контроль процесів реалізації продукції.</p> <p>9. Процес руху продукції виробничо-технічного призначення в системі матеріально-технічного забезпечення який охоплює період перебування товару на стадії готової продукції у товаровиробника аж до передачі його для транспортування відноситься до:</p> <p>а) першого етапу;</p> <p>б) другому етапі;</p> <p>в) третьому етапі;</p> <p>г) четвертому етапі.</p> <p>10. Процес руху продукції виробничо-технічного призначення в системі матеріально-технічного забезпечення в якому відбувається транспортування товару до споживача:</p> <p>а) першого етапу;</p>	
---	--

	б) другому етапі; в) третьому етапі; г) четвертому етапі.	
Тема №2. Матеріально-технічні ресурси та їх використання на підприємстві в умовах ринку		[1–3, 5,7,11].
	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Економія матеріальних ресурсів як фактор підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства.</p> <p>Перелік питань для самоконтролю:</p> <p>1 Що дає економія матеріальних ресурсів?.</p> <p>2 Рациональне використання та економія, поясніть дані поняття?.</p> <p>3 Процес раціоналізації використання, в чому суть?</p> <p>4 Напрями економії матеріальних ресурсів, наведіть приклади?</p> <p>5 Джерела економії матеріальних ресурсів, пряма та непряма економія.</p> <p>6 Економічний механізм впливу економії матеріальних ресурсів..</p> <p>Тестові завдання:</p> <p>1. Які із вказаних джерел можемо віднести до прямої економії матеріальних ресурсів:</p> <p>а) удосконалення технології виробництва, заміна дефіцитних матеріалів матеріалами-замінниками, зменшення розмірів виробів;</p> <p>б) заміна дефіцитних матеріалів матеріалами-замінниками, скорочення втрат при зберіганні;</p> <p>в) використання вторинної сировини, реалізація планово-нормативних запасів, скорочення втрат при зберіганні.</p> <p>2. Які із вказаних джерел можемо віднести до непрямої економії матеріальних ресурсів:</p> <p>а) удосконалення технології виробництва, заміна дефіцитних матеріалів матеріалами-замінниками, зменшення розмірів виробів;</p> <p>б) заміна дефіцитних матеріалів матеріалами-замінниками, скорочення втрат при зберіганні;</p> <p>в) використання вторинної сировини, реалізація планово-нормативних запасів, скорочення втрат при зберіганні.</p> <p>3. Невикористані можливості вивільнення матеріальних ресурсів - це:</p> <p>а) резерви економії матеріальних ресурсів;</p> <p>б) напрями економії матеріальних ресурсів;</p> <p>в) джерела економії матеріальних ресурсів.</p> <p>4. Економічна категорія, яка характеризує корисний результат використання матеріальних ресурсів:</p> <p>а) матеріалоемність продукції;</p> <p>б) ефективність використання матеріальних ресурсів;</p> <p>в) резерви економії матеріальних ресурсів.</p> <p>5. До джерел економії матеріальних ресурсів на стадіях виробничого процесу не відносяться:</p> <p>а) удосконалення технологій виробництва;</p> <p>б) залучення в обіг вторинних ресурсів;</p> <p>в) ліквідація виробничого браку.</p> <p>6. До джерел економії матеріальних ресурсів на стадіях виробничого процесу не відносяться:</p>	

	<p>а) удосконалення технологій виробництва; б) використання замінників матеріалів; в) залучення в обіг понаднормативних виробничих запасів. 7. До джерел економії матеріальних ресурсів на стадіях розподілу і обігу не відносяться: а) зниження конструкційної матеріалоемності; б) залучення в обіг понаднормативних виробничих запасів; в) залучення в обіг вторинних ресурсів; г) скорочення втрат при зберіганні запасів. 8. Основні та оборотні засоби виробництва, які використовуються (або можуть бути використані) у виробничому процесі та є матеріальною базою підприємства чи галузі - це: а) матеріальні ресурси; б) матеріально-технічні ресурси; в) технічні ресурси. 9. Показник рівня використання матеріальних ресурсів який характеризує ступінь вилучення придатного продукту із перероблюваної сировини; застосовується при первинній обробці сировини, називають: а) коефіцієнт корисного використання; б) вихід придатної продукції; в) питома витрата матеріальних ресурсів. 10. До виробничо-технологічного напрямку економії матеріальних ресурсів відносяться: а) удосконалення та підвищення наукового рівня нормування; б) застосування ресурсозберігаючих технологій; в) розроблення і впровадження техніко-обґрунтованих норм витрат матеріальних ресурсів.</p>	
	<p>Тема №3. Нормування витрати матеріальних ресурсів як функція матеріально-технічного забезпечення підприємства</p>	
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Законодавче регулювання нормування витрат матеріальних ресурсів в сучасних умовах господарювання.</p> <p>Перелік питань для самоконтролю :</p> <p>1 Нормативна база матеріальних ресурсів. 2 Основні принципи створення нормативної бази витрати матеріалів. 3 Напрями удосконалення нормативної бази матеріальних ресурсів.. 4 Які функції підрозділів, що займаються нормативною базою на підприємстві?</p> <p>Тестові завдання:</p> <p>1. Який принцип нормування витрати матеріальних ресурсів представляє собою відображення в нормах досягнень науково-технічного прогресу, передових методів, технологій та організації виробництва, підвищення кваліфікації та професійного рівня кадрів? а) прогресивність; б) науково-технічна обґрунтованість; в) динамічність.</p> <p>2. Який принцип нормування витрати матеріальних ресурсів передбачає, що у міру зміни умов забезпечення підприємства ресурсами, удосконалення техніки, технології та організації</p>	[1–3, 6, 7,25–27,33].

<p>виробництва, підвищення кваліфікації кадрів, технічного рівня продукції та якості матеріальних ресурсів норми повинні переглядатися?</p> <p>а) прогресивність; б) науково-технічна обґрунтованість; в) динамічність.</p> <p>3. Нормування витрати матеріалів на плановий рік включає:</p> <p>а) розробку норм витрати на виробництво нової продукції; б) перегляд діючих у поточному році норм витрат; в) усі відповіді вірні.</p> <p>4. Яка маса деталі визначається за кресленням, розрахунками, за об'ємом деталі і питомою масою матеріалу, із якого вона виготовлена? :</p> <p>а) теоретична; б) практична; в) фактична.</p> <p>5. Яка маса деталі визначається шляхом зважування деталі, що виготовлена відповідно до креслень і технічних умов?</p> <p>а) теоретична; б) практична; в) фактична.</p> <p>6. Залишки вихідного матеріалу, які не можемо використати для виготовлення тих деталей, при виробництві яких вони виникли - це:</p> <p>а) технічні відходи; б) відходи; в) втрати.</p> <p>7. Частина матеріалу, яка не може бути використана на данному етапі технічного розвитку виробництва – це:</p> <p>а) технічні відходи; б) відходи; в) втрати.</p> <p>8. До норм витрат матеріальних ресурсів призначених за ознаками матеріалів у виробничому процесі відносяться:</p> <p>а) специфіковані норми витрат; б) оперативні норми витрат; в) допоміжні матеріали.</p> <p>9. До норм витрат матеріальних ресурсів призначених за ознаками укрупнення номенклатури матеріальних ресурсів відносяться:</p> <p>а) специфіковані норми витрат; б) оперативні норми витрат; в) допоміжні матеріали.</p> <p>10. До норм витрат матеріальних ресурсів призначених за ознаками періоду дії відносяться:</p> <p>а) специфіковані норми витрат; б) оперативні норми витрат; в) допоміжні матеріали.</p>	
<p align="center">Тема №4. Виробничі запаси матеріальних ресурсів на підприємстві</p>	

	<p>Вивчення лекційного матеріалу. Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Управління виробничими запасами в ринковій економіці.</p> <p>Перелік питань для самоконтролю :</p> <p>1. Показники забезпечення виробничими запасами підприємства.</p> <p>2. Система управління виробничими запасами.</p> <p>3. Система управління запасами з фіксованим розміром замовлення, охарактеризуйте данну систему.</p> <p>4. Система управління запасами з фіксованим інтервалом між замовленнями, сутність.</p> <p>5. Система оперативного управління, її завдання.</p> <p>6. Метод ABC для управління виробничими запасами.</p> <p>Тестові завдання:</p> <p>1. Показники наявного запасу у днях характеризують?</p> <p>а) забезпеченість підприємства запасом певного матеріалу, тобто показує, на скільки днів роботи підприємство забезпечене запасом певного матеріалу;</p> <p>б) обсяг запасу того чи іншого виду матеріальних ресурсів на певний момент часу;</p> <p>в) обсяг того чи іншого виду матеріальних ресурсів, які знаходяться в запасі в середньому за кожен певний звітний період.</p> <p>2. Показники обсягу середнього запасу характеризують?</p> <p>а) забезпеченість підприємства запасом певного матеріалу, тобто показує, на скільки днів роботи підприємство забезпечене запасом певного матеріалу;</p> <p>б) обсяг запасу того чи іншого виду матеріальних ресурсів на певний момент часу;</p> <p>в) обсяг того чи іншого виду матеріальних ресурсів, які знаходяться в запасі в середньому за кожен певний звітний період.</p> <p>3. Фактори, які пов'язані з виробничим процесом і прямо (пропорційно) впливають на абсолютні розміри виробничих запасів: обсяг виробництва продукції, механізація і автоматизація виробничих процесів, види матеріалів, безвідходні або маловідходні технології, називають?</p> <p>а) виробничими;</p> <p>б) організаційними;</p> <p>в) технологічними.</p> <p>4. Фактори, які безпосередньо пов'язані із організацією та удосконаленням системи матеріально-технічного забезпечення підприємства, називають? :</p> <p>а) виробничими;</p> <p>б) організаційними;</p> <p>в) технологічними.</p> <p>5. Нестача запасів виробничих ресурсів призводить до таких наслідків, як:</p> <p>а) порушення ритмічності виробництва;</p> <p>б) підвищення собівартості продукції;</p> <p>в) простоїв виробництва;</p> <p>г) усі відповіді вірні.</p> <p>6. Кількість матеріальних ресурсів, що закуповується одноразово у постачальника, при якій сума витрат на замовлення і зберігання</p>	<p>[1–3, 7,12-16,23,28,32].</p>
--	--	---------------------------------

	<p>матеріалів є мінімальною, називають:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) оптимальний розмір матеріальних ресурсів; б) оптимальний розмір грошових ресурсів; в) оптимальний розмір замовлення. <p>7. Забезпечення підприємства виробничими запасами характеризується такими показниками:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) загальний фактичний обсяг запасу у натуральному виразі та в днях споживання; б) середній запас матеріальних ресурсів; в) рівень виробничого запасу; г) всі відповіді вірні; д) не достатньо відповідей. <p>8. Сукупність правил і показників, які визначають момент часу й обсяг закупівлі матеріальних ресурсів для поповнення запасів - це:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) теорія управління запасами; б) система управління відходами; в) система управління виробничими запасами. <p>9. Параметри для управління запасами, які дозволяють забезпечити потребу в матеріалах на час можливої відстрочки поставки:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) пороговий рівень запасу; б) гарантійний рівень запасу; в) максимально бажаний рівень запасу. <p>10. Параметри для управління запасами, які використовуються як орієнтир при розрахунку обсягу замовлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) пороговий рівень запасу; б) гарантійний рівень запасу; в) максимально бажаний рівень запасу. 	
	<p>Тема №5. Організація матеріально-технічного забезпечення підприємств в ринкових умовах господарювання</p> <p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Зарубіжний досвід організації матеріально-технічного забезпечення підприємства.</p> <p>Перелік питань для самоконтролю :</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Назвіть підходи управління потоками в рамках внутрішньовиробничих логістичних систем. 2. Охарактеризуйте «штовхаючу» систему управління матеріального потоку. 3. Назвіть логістичні моделі, які використовуються у «штовхаючій» системі. . 4. Що означає система «MRP» (Material Requirements planning)? 5. Назвіть основні цілі «MRP» системи.. 6. розкрийте зміст витрат вичерпання запасів. 7. Охарактеризуйте «тягнучу» систему управління матеріальним потоком. 8. Основні цілі «тягнучої» системи. 9. Сутність логістичної системи «Канбан» і OPT (Optimized Production Technology)? 10. Суть комбінованої системи «Канбан- MRP». 11.Логістична концепція «худе виробництво» (Lean Production – LP), її основні цілі? 	<p>[1, 3, 7, 9,11,14,16,24,30].</p>

	<p style="text-align: center;">Тестові завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір поставки – це договір: <ol style="list-style-type: none"> а) в якому обґрунтовується ціна на матеріальні ресурси; б) згідно з яким постачальник зобов’язується в обумовлений термін передати товар покупцю, а покупець – прийняти і оплатити його; в) згідно з яким підприємству надаються у користування засоби праці за регулярну визначену плату. 2. Функцією служби матеріально-технічного забезпечення, яка включає складання річних, квартальних планів з відповідними розрахунками і обґрунтуванням, є: <ol style="list-style-type: none"> а) оперативно-заготівельна діяльність; б) системний контроль за станом виробничих запасів; в) планування матеріально-технічного забезпечення. 3. Функцією служби матеріально-технічного забезпечення, до якої відносяться укладання договорів та контроль за їх виконанням; організація комплексної та своєчасної поставки матеріалів: <ol style="list-style-type: none"> а) оперативно-заготівельна діяльність; б) системний контроль за станом виробничих запасів; в) регламентації та ініціативи. 4. Принцип служби матеріально-технічного забезпечення, який формується з необхідності існування єдності в цілях, методах функціонування всіх підрозділів організаційної структури підприємства в цілому, є: <ol style="list-style-type: none"> а) системності; б) комплексності; в) регламентації та ініціативи. 5. Принцип служби матеріально-технічного забезпечення, який передбачає поєднання переваг стійкої, добре відпрацьованої роботи з її постійною перебудовою, є: <ol style="list-style-type: none"> а) комплексності; б) системності; в) регламентації та ініціативи; г) стабільності та гнучкості. 6. Який відділ повідомляє СМТЗ про оперативні виробничі програми на місяць, квартал і уточнення до цих програм? <ol style="list-style-type: none"> а) транспортний; б) маркетинговий; в) виробничий. 7. Який відділ надає за заявками СМТЗ транспортні засоби і підйомно-транспортні механізми для перевезення вантажів від постачальника на склад підприємства, внутрішнього переміщення матеріалів і виконання вантажно-розвантажувальних робіт? <ol style="list-style-type: none"> а) транспортний; б) маркетинговий; в) виробничий. 8. Який відділ передає СМТЗ річну і квартальні виробничі програми підприємства і дані, пов’язані з їх змінами? <ol style="list-style-type: none"> а) транспортний; б) маркетинговий; в) юридичний. 9. Який відділ передає СМТЗ штатний розпис працівників служб, розрахунок чисельності виробничих і допоміжних працівників? 	
--	--	--

<p>а) транспортний; б) маркетинговий; в) юридичний; г) відділ праці і заробітної плати.</p> <p>10. Сутність логістичної концепції «худе виробництво»?:</p> <p>а) потребує більше ресурсів ніж масове виробництво; б) потребує менше ресурсів, ніж серійне виробництво ; в) потребує менше ресурсів, ніж масове виробництво, спричиняє менші витрати через брак..</p>	
<p>Тема №6. Технологія матеріально-технічного забезпечення виробництва</p>	
<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Забезпечення матеріальними ресурсами виробничих цехів та дільниць.</p> <p>Перелік питань для самоконтролю :</p> <p>1. Функції, які покладені на службу матеріально-технічного забезпечення .</p> <p>2. Основні завдання забезпечення цехів матеріальними ресурсами.</p> <p>3. Охарактеризуйте методи підготовки матеріалів до виробничого споживання.</p> <p>4. Ліміт цеху, це? .</p> <p>5. Основні документи за якими здійснюється відпуск матеріалів.</p> <p>6. Лімітні картки, як форма відпуску матеріалів.</p> <p>7. Групові лімітні відомості.</p> <p>8. Матеріально-планові карти, їх застосування.</p> <p>9. Охарактеризуйте пасивну та активну систему забезпечення робочих місць.</p> <p>10. Що означає транзитна подача?</p> <p>Тестові завдання:</p> <p>1. Потреба у матеріалах визначається, виходячи із таких показників:</p> <p>а)обсягу виробництва продукції, норми витрати матеріальних ресурсів, витрати матеріалу на зміну залишку незавершеного виробництва, величини запасу матеріалів;</p> <p>б) обсягу виробництва продукції і норми витрати матеріалів;</p> <p>в) обсягу виробництва продукції, норми витрати матеріалів і витрати матеріалів на зміну залишку незавершеного виробництва.</p> <p>2. Основними етапами вибору постачальника у процесі матеріально-технічного забезпечення є:</p> <p>а) пошук постачальників, оцінка результатів роботи з постачальником;</p> <p>б) пошук постачальників, аналіз потенційних постачальників, оцінка роботи з постачальником, заключення договору з постачальником;</p> <p>в) пошук постачальників, аналіз потенційних постачальників, оцінка роботи з постачальником.</p> <p>3. Дослідження потенційних постачальників здійснюється за:</p> <p>а) переліком найважливіших для підприємства критеріїв;</p> <p>б) рейтингом постачальника;</p> <p>в) переліком найважливіших для підприємства крітеріїв, рейтингом постачальника.</p> <p>4. Сутність завдання «зробити чи купувати» полягає в обґрунтованому вирішенні питання про:</p>	<p>[3, 6, 19, 25].</p>

<p>а) ступінь використання предметів праці у виробничому процесі власних засобів праці;</p> <p>б) самостійне виробництво предметів праці або закупівлі їх із зовнішніх джерел;</p> <p>в) ступінь використання предметів праці у виробничому процесі власних засобів праці та самостійне виробництво предметів праці або закупівлі їх із зовнішніх джерел.</p> <p>5. Рішення на користь закупівель і проти власного виробництва може бути прийняте, якщо:</p> <p>а) потреба у комплектуючих výroбах стабільна і досить велика;</p> <p>б) існує велика гнучкість у виборі можливих джерел постачання і виробів-замінників;</p> <p>в) комплектуючи вироби можуть бути виготовлені на існуючих виробничих потужностях.</p> <p>6. Під поступленням матеріальних ресурсів на підприємство розуміють:</p> <p>а) їх прибуття на склади підприємства-споживача;</p> <p>б) їх прибуття зі складів підприємства-споживача до робочих місць;</p> <p>в) їх прибуття на склади-споживача, яке відповідно оформлене обіговими документами.</p> <p>7. Своєчасне і повне забезпечення виробничих підрозділів матеріальними ресурсами згідно з планом матеріально-технічного забезпечення - це:</p> <p>а) синхронність поставок;</p> <p>б) комплектність поставок;</p> <p>в) ритмічність постачання.</p> <p>8. Ступінь одночасності поступлення матеріалів протягом певного періоду визначається показником:</p> <p>а) синхронності поставок;</p> <p>б) комплектністю поставок;</p> <p>в) ритмічністю постачання.</p> <p>9. Для підготовки допоміжних матеріалів до виробничого споживання найбільш прийнятним методом є:</p> <p>а) централізований;</p> <p>б) децентралізований;</p> <p>в) централізований і децентралізований.</p> <p>10. Транспортуванням матеріальних ресурсів називають:</p> <p>а) переміщення матеріальних ресурсів від виробника до споживача;</p> <p>б) переміщення матеріальних ресурсів, певним транспортним засобом, включаючи експедиторське обслуговування, вантажопереробку, передачу прав власності, страхування, тощо;</p> <p>в) забезпечення підприємства матеріальними ресурсами згідно визначених потреб для виконання виробничої програми.</p> <p>11. За видами транспортних засобів транспорт класифікують:</p> <p>а) транспорт загального, відомчого і особистого користування;</p> <p>б) пасажирський, вантажний;</p> <p>в) залізничний, водний, повітряний, автомобільний, трубопровідний.</p> <p>12. Обсяг перевезених вантажів - це:</p> <p>а) загальний обсяг вантажної транспортної роботи, т-км;</p> <p>б) загальний обсяг вантажів, який навантажено і транспортовано окремими видами транспорту, т;</p> <p>в) загальний обсяг вантажів, який прийнятий до перевезення.</p>	
---	--

	<p>13. Який вид транспорту характеризуються такими ознаками: висока доступність, маневреність, висока швидкість доставки, висока географічна доступність при відносно високій собівартості перевезення вантажів та низькій продуктивності?</p> <p>а) автомобільний; б) залізничний; в) повітряний.</p> <p>14. Тарифами на перевезення називають:</p> <p>а) встановлену автотранспортним підприємством ціну виконаної послуги; б) оплата кожної години роботи транспортного засобу; в) плата і збори, стягнуті транспортними організаціями з відправників вантажу або вантажоодержувачів за перевезення одиниці вантажу.</p> <p>15. На морському транспорті існують такі види оплати послуг з перевезення вантажів:</p> <p>а) тариф і фрахт; б) тарифна схема і тарифна ставка; в) тариф, фрахт, тарифна схема і тарифна ставка</p>	
	<p>Тема №7. Технічне забезпечення виробництва в системі матеріально-технічного забезпечення підприємства</p>	
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p>Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Фінансові джерела відтворення технічних засобів.</p> <p>Перелік питань для самоконтролю :</p> <p>1. Назвіть основні джерела поповнення основних фондів. 2. Основне призначення амортизаційних відрахувань? 3. Для який цілей можна використовувати прибуток підприємства? 4. Сутність та переваги лізингу. 5. Назвіть джерела фінансування , якими користуються підприємства?</p> <p>Тестові завдання:</p> <p>1. Основний показник, який характеризує забезпеченість підприємства обладнанням, є:</p> <p>а) механоозброєність; б) механозабезпеченність; в) фондівіддача.</p> <p>2. Механозабезпеченність визначається як:</p> <p>а) добуток вартості активної частини основних фондів і обсягу виробництва продукції; б) відношення вартості основних фондів до обсягу виробництва продукції; в) відношення вартості активної частини основних фондів до обсягу виробництва продукції.</p> <p>3. Оберить платежі, які на початку періоду є більшими, а в кінці терміну меншими, що створює підвищення витрат підприємства і зниження фінансової стійкості в початковий період:</p> <p>а) лізинг; б) кредити банків; в) залучені кошти.</p> <p>4. Оборотні кредитні ресурси, отримані підприємствами у тимчасове користування з метою участі у господарському обігу як джерела формування оборотних коштів, називають:</p>	<p>[1, 3, 9,12-18,22,27,30].</p>

	<p>а) лізинг; б) кредити банків; в) залучені кошти.</p> <p>5. До переваг лізингу не відносять: а) Можливість здійснити технічне переоснащення без великих капітальних вкладень; б) використовується для розширеного відтворення основних фондів; в) підприємство отримує не просто кредит, а його матеріальне забезпечення.</p> <p>6. Під життєвим циклом обладнання розуміють: а) заміну фізично та морально зношеного обладнання на нове; б) існування обладнання, починаючи з моменту обґрунтування проведення досліджень, пов'язаних з його створенням, і закінчуючи завершенням робіт з його утилізації; в) тимчасове розміщення та зберігання матеріалів, перетворення матеріальних потоків, зберігання готової продукції підприємства, її упакування та відправка споживачам.</p> <p>7. До основних стадій життєвого циклу обладнання відносяться: а) дослідження і розробка, обіг, утилізація; б) дослідження і розробка, виготовлення, обіг, експлуатація, утилізація; в) дослідження і розробка, виготовлення, обіг, утилізація.</p> <p>8. На якій стадії життєвого циклу обладнання відбувається проведення науково-дослідних робіт до акту здачі дослідного зразка замовнику: а) експлуатація; б) дослідження і розробка; в) виготовлення.</p> <p>9. На якій стадії життєвого циклу обладнання здійснюється відвантаження споживачу першого зразка машини до поставки споживачу останнього зразка обладнання: а) обіг; б) експлуатація; в) утилізація.</p> <p>10. Життєвий цикл як економічна категорія характеризується: а) структурою життєвого циклу – часу між початку і закінчення кожної стадії на етапу; б) описом стадій етапів та підетапів; в) класифікацією факторів, що впливають на основні параметри життєвого циклу; г) всі відповіді вірні</p>	
<p align="center">Тема №8. Складське господарство як складова матеріально-технічного забезпечення</p>		<p align="center">[1, 3, 9,12-18,30-33].</p>
<p align="center">—</p>	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p align="center">Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Обладнання складів.</p> <p align="center">Перелік питань для самоконтролю :</p> <p>1. Види складської техніки. 2. Призначення вагів та вимірювальних приладів. 3. Призначення устаткування для зберігання тарно-штучних вантажів. 4. Універсальні стелажі, їх призначення?</p>	

	<p>5. Спеціальні стелажі, їх призначення?</p> <p>6. Устаткування для зберігання сипких і наливних матеріалів, що зберігають?</p> <p>7. Прийомно-транспортне устаткування, що відносять?</p> <p>8. Які ви знаєте механізми безупинної дії?</p> <p style="text-align: center;">Тестові завдання:</p> <p>1. Для чіткої організації роботи складу рекомендують складати:</p> <p>а) технологічні карти, технологічні графіки;</p> <p>б) технологічні завдання;</p> <p>в) технологічні паспорти.</p> <p>2. До основних показників роботи складу не відносяться:</p> <p>а) собівартість зберігання вантажів;</p> <p>б) вантажооборот і вантажопереробки складу;</p> <p>в) вартість матеріалів та транспортні витрати на їх завезення.</p> <p>3. Технічна споруда, яка виконує ряд функцій з перетворення параметрів матеріальних потоків, а також накопичення, переробки і розподілу вантажів між споживачами, називають:</p> <p>а) склад у матеріально-технічному забезпеченні;</p> <p>б) склад;</p> <p>в) виробництво.</p> <p>4. Склади висотою 4,5 -10 м, відносяться до:</p> <p>а) складів класу С;</p> <p>б) складів класу D;</p> <p>в) складів класу А і С.</p> <p>5. Склади висотою 3,5-18 м, підлога асфальтна або бетонна, автомобіль розвантажується всередині будівлі, приміщення утеплені, відносяться до:</p> <p>а) професійних та непрофесійних складів;</p> <p>б) реконструйовані склади;</p> <p>в) склади низького рівня оснащення.</p> <p style="text-align: center;">Теми рефератів:</p> <p>1 Складське господарство, технологія та обладнання складів.</p>	
Тема №9: Витрати з матеріально-технічного забезпечення підприємства		
—	<p>Підготовка до практичного заняття згідно з планом навчання, розглянути додаткові питання за темою.</p> <p style="text-align: center;">Перелік питань для самостійного вивчення:</p> <p>1. Формування витрат з матеріально-технічного забезпечення.</p> <p style="text-align: center;">Перелік питань для самоконтролю :</p> <p>1. В чому сутність процесу матеріально-технічного забезпечення підприємства?</p> <p>2. Що відноситься до основних фондів, які обслуговують процес матеріально-технічного забезпечення?</p> <p>3. Назвіть статті витрат, які входять до групи «Витрати з управління забезпеченням підприємства»?</p> <p>4. Назвіть статті витрат, які входять до групи «Витрати на зберігання виробничих запасів»?</p> <p>5. Назвіть статті витрат, які входять до групи «Витрати на транспортування матеріальних ресурсів»?</p> <p>6. Назвіть статті витрат, які входять до групи «Витрати на підготовку матеріалів до виробничого споживання і постачання робочих місць»?</p> <p style="text-align: center;">Тестові завдання:</p>	<p>[1, 3, 9,10-14.16,19,24].</p>

<p>1. Оберить статті витрат, що включені до групи «Витрати на підготовку матеріалів до виробничого споживання і постачання робочих місць»:</p> <p>а) витрати на вантажно-розвантажувальні роботи;</p> <p>б) витрати на ремонти приміщень;</p> <p>в) витрати на доставці сировини, матеріалів із складів у виробничі цехи, дільниці.</p> <p>2. Рівень постачальницьких витрат у матеріальних витратах, які враховані у повній собівартості товарної продукції, визначають за формулою:</p> <p>а) $R_{нв} = \frac{C_n}{O_n^м}$;</p> <p>б) $R_{нв}^м = \frac{C_n}{M_c}$;</p> <p>в) $R_{нв}^{прод} = \frac{C_n}{O_p}$</p> <p>3. Рівень витрат матеріально-технічного забезпечення, визначають за формулою:</p> <p>а) $R_{нв} = \frac{C_n}{O_n^м}$;</p> <p>б) $R_{нв}^м = \frac{C_n}{M_c}$;</p> <p>в) $R_{нв}^{прод} = \frac{C_n}{O_p}$</p> <p>4. Рівень постачальницьких витрат в обсязі проданої продукції, визначають за формулою:</p> <p>а) $R_{нв} = \frac{C_n}{O_n^м}$;</p> <p>б) $R_{нв}^м = \frac{C_n}{M_c}$;</p> <p>в) $R_{нв}^{прод} = \frac{C_n}{O_p}$.</p> <p>5. Рівень постачальницьких витрат у повній собівартості продукції, визначають за формулою:</p> <p>а) $R_{нв} = \frac{C_n}{O_n^м}$;</p> <p>б) $R_{нв}^с = \frac{C_n}{C_{тп}} \times 100$;</p> <p>в) $R_{нв}^{прод} = \frac{C_n}{O_p}$.</p>	
--	--

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Етапи матеріально-технічного забезпечення підприємства.
2. Організаційна модель служби матеріально-технічного забезпечення.
3. Завдання та функції матеріально-технічного забезпечення.
4. Поняття матеріально-технічних ресурсів.
5. Оцінка ефективності використання матеріальних ресурсів.
6. Нормування витрат матеріальних ресурсів.

7. Класифікація норм витрат матеріальних ресурсів.
8. Методи нормування витрат матеріальних ресурсів.
9. Виробничі запаси матеріальних ресурсів.
10. Нормування виробничих запасів.
11. ABC- аналіз.
12. Функції служби матеріально-технічного забезпечення..
13. Плани матеріально-технічного забезпечення.
14. Вибір транспортних засобів та їх вибір.
15. Транспортування матеріальних ресурсів на підприємство.
16. Технологія матеріально-технічного забезпечення
17. Потреба в обладнанні для виконання виробничої програми..
18. Фінансові джерела відтворення технічних засобів.
19. Складське господарство, технологія та обладнання складів.
20. Оцінка економічної ефективності витрат з матеріально-технічного постачання.
21. Витрати з матеріально-технічного забезпечення.

6. Методи навчання

З метою забезпечення кращого засвоєння здобувачами вищої освіти поточного матеріалу передбачається під час проведення лекції максимально тісно пов'язувати цей матеріал з реальним життям, наповнювати його конкретним змістом, відображати в ньому всі активні зміни, які відбуваються у економічному середовищі.

Для збільшення інтересу здобувачів вищої освіти до процесу навчання і підвищення їх уваги передбачається провести дискусії за певними темами. При аналізі найбільш гострих та проблематичних питань планується застосовувати метод “мозкового штурму”.

Окрім того, передбачається проведення проблемної лекції з використанням банку візуального супроводження, коли здобувачі вищої освіти мають можливість розглянути економічні та установчі документи.

При проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організовувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні, обговорювати найоптимальніші шляхи виходу із скрутних положень за різних економічних умов, що панують у суспільстві.

При вивченні дисципліни використовується метод презентації. Для участі в такому практичному занятті здобувачі вищої освіти готують інформацію щодо різних тем дисципліни «Управління матеріальним постачанням», та презентують на практичному занятті.

При проведенні практичних занять передбачено здійснювати аналіз реального стану організації та використання логістичного підходу на підприємствах в Україні, проводити різні розрахункові роботи з метою засвоєння основних методів, що дасть можливість студентам якомога більше

наблизитися до реальної практики на підприємствах, моделювати ситуативні задачі, вирішувати тематичні задачі.

Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти готують реферати, наукові роботи за актуальними темами, також передбачається, що студенти після виконання їх готувлять доповідь для публічного обговорення в аудиторії та проведення дискусії або для участі у студентських наукових конференціях.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Еволюція теорії матеріально-технічного забезпечення підприємства.
2. Матеріальний потік як складова логістичної системи підприємства.
3. Сутність матеріально-технічного забезпечення підприємства.
4. Організаційна модель служби матеріально-технічного забезпечення підприємства.
5. Поняття про матеріально-технічні ресурси та їх класифікацію.
6. Сутність використання матеріальних ресурсів на підприємстві.
7. Показники витрат і рівня використання матеріальних ресурсів.
8. Оцінка використання матеріальних ресурсів.
9. Економія матеріальних ресурсів як фактор підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства.
10. Сутність та принципи нормування витрат матеріальних ресурсів в умовах ринку.
11. Методи нормування витрат матеріальних ресурсів.
12. Класифікація норм витрат матеріальних ресурсів.
13. Особливості нормування витрат деяких видів матеріальних ресурсів.
14. Законодавче регулювання нормування витрат матеріальних ресурсів в сучасних умовах господарювання.
15. Сутність виробничих запасів та їх види.
16. Нормування виробничих запасів матеріальних ресурсів.
17. Показники рівня та обіговості виробничих запасів на підприємстві.
18. Визначення оптимальної величини партії закупівлі матеріальних ресурсів.
19. Управління виробничими запасами в ринковій економіці.
20. Організація служби матеріально-технічного забезпечення підприємства.
21. Планування матеріально-технічного забезпечення підприємства.
22. Сучасні форми та системи забезпечення матеріальними ресурсами.
23. Господарські зв'язки у матеріально-технічному забезпеченні підприємства. Зарубіжний досвід організації матеріально-технічного забезпечення підприємства.
24. Оцінка ефективності господарських зв'язків у матеріально-технічному забезпеченні підприємства.
25. Сутність та зміст технології матеріально-технічного забезпечення виробництва. Визначення потреби підприємства у матеріальних ресурсах.
26. Вибір постачальників і закупівля матеріальних ресурсів.
27. Транспортування матеріальних ресурсів на підприємство.

28. Показники надходження матеріальних ресурсів на підприємство.
29. Забезпечення матеріальними ресурсами виробничих цехів та дільниць.
30. Сутність технічного забезпечення.
31. Визначення потреби в обладнанні для виконання виробничої програми.
32. Фінансові джерела відтворення технічних засобів.
33. Показники технічного забезпечення підприємства.
34. Значення складів, їх функції та види.
35. Технологія роботи складу.
36. Обладнання складів.
37. Оцінка роботи складського господарства.
38. Сутність витрат з матеріально-технічного забезпечення підприємства.
39. Формування витрат з матеріально-технічного забезпечення.
40. Оцінка економічної ефективності витрат з матеріально-технічного постачання.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок студентом з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Коледжі враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Здобувач вищої освіти, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках курсантів (студентів, слухачів), екзаменових книжках. **Присутність здобувачів вищої освіти на проведенні підсумкового контролю (заліку) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів (перед} \\ \text{підсумковим контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим контролем} \end{array}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік)

повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється на відділенні авіаційного транспорту, електроенергетики і управління Коледжу. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Здобувачам вищої освіти, які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Здобувачі вищої освіти, які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Коледжу. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Коледжу.

Вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, презентацію, підготувати конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно (“зараховано”)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80 – 89	Добре (“зараховано”)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.

65 –74	Задовільно ("зараховано")	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані , більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
21–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна література:

1. Логістика. Основи теорії: підручник / Є.В. Крикавський.- 2-ге вид. – Львів: Вид-во Нац.ун-ту «Львівська політехніка»(Інформаційно-видавничий центр «ІНТЕЛЕКТ –захід»),2006.-456 с.
2. Гаджинский А.М. Логистика: учебник / А.М. Гаджинский. -20-е изд. – М.: Издательство- торговая корпорация «Дашков и К», 2012. -484с. .
3. Шевців Л. Ю., Петецький І. Логістичні витрати підприємства. Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. 244 с.
4. Пономаренко В. С., Таньков К. М., Лепейко Т. І. Логістичний менеджмент : Підручник / За ред. д-ра екон. наук проф. В. С. Пономаренка. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 482 с.
5. Чухрай Н., Гаврись Я., Гірна О. Кадри в маркетингу та логістиці : Монографія / За ред. д-ра екон. наук проф. Н. Чухрай. – Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2010. – 228 с.
6. Посилкіна О.В. Виробнича логістика : Навч. посібник / О.В. Посилкіна, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, О.В. Доровський, Г.В. Кубасова. – Харків: Вид-во НФаУ, 2009. – 364 с.
7. Смиричинский В.В. Логістика: навч.-метод. посіб. – Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2009. – 264 с.
8. Сумец А. М. Логистика: Учебное пособие. – К.: «Хай-Тек Пресс»,

2008. – 320 с.

9. Алькема В. Г., Сумець О. М. Логістика: теорія та практика: Навч. посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2007. – 216 с.

10. Денисенко М. П., Левковець П. Р., Михайлова Л. І. та ін. Організація та проектування логістичних систем: Підручник / за ред. проф. М. П. Денисенка, проф. П. Р. Лековця, проф. Л. І. Михайлової. — К: Центр учбової літератури, 2010. — 336 с.

11. Чухрай Н. І. Логістичне обслуговування: Підручник. - Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2006. - 292с.

12. Крикавський Є.В., Чернописька Н.В. Логістичні системи: Навч. посібник. - Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2009. - 264 с.

13. Крикавський Є. В. Маркетинговий менеджмент . Навчальний посібник / Є. В. Крикавський, І. О. Дейнега, О. В. Дейнега, І. Ф. Лорві. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 380 с.

14. Крикавський Євген, Логістика для економістів. Підручник. Друге видання, виправлене і доповнене. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 476 с.

15. Гордійчук А.С., Стахів О.А., Кузнєцова Т.В., Збагерська Н.В., Організація і технологія забезпечення підприємства. Нав. Посібник/ А.С. Гордійчук. Рівне: НУВГП, 2012. 256с.

16. Є. В. Крикавського, Логістичний менеджмент. Навчально-методичний посібник / О. Є. Шандрівська, В. В. Кузяк, Н. І. Хтей. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 196 с.

17. Є. В. Крикавського, О. А. Похильченко, ЕКОНОМІКА ЛОГІСТИКИ. Навчальний посібник / Є. В. Крикавський, О. А. Похильченко, Н. В. Чернописька, О. С. Костюк, Н. Б. Савіна, С. М. Нікшич, Л. Я. Якимишин. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 640 с.

18. Чухрай Наталія, Логістичне обслуговування. Підручник. Друге видання. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2006. 292с.

19. Васелевський М. Економіка логістичних систем. Монографія / М. Васелевський, І. Білик, О. Дейнега, М. Довба, О. Костюк, Є. Крикавський, С. Кубів, С. Леонова, П. Малолєпші, О. Мних, С. Нікшич, І. Петецький, О. Попко, І. Рикованова, Н. Савіна, Л. Сопільник, Н. Чернописька, Л. Юрченко, Л. Якимишин, Л. Янковська; За наук. ред. Є. Крикавського та С. Кубіва. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2008. 596 с.

Допоміжна література:

20. Zeng A. Z. Developing a framework for evaluating the logistics costs in global sourcing processes: An implementation and insights / A. Z. Zeng, C. Rossetti // International Journal of Physical Distribution & Logistics Management. – 2003. – Vol. 33, № 9. – P. 785–803.

21. CSCMP Supply Chain Management | Council of Supply Chain Management Professionals [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://cscmp.org/about-us/supply-chain-management-definitions>.
22. Данько Т. В. Аналіз рівня зрілості ланцюгів постачання українських підприємств високотехнологічного машинобудування / Т. В. Данько, К. Р. Пелюхня, К. С. Зіміна // Вісник НТУ «ХПІ». – 2014. – № 4 (1047). – С. 44–53.
23. Карпенко Г. П. Логістичні термінологічні студії в Україні / Г. П. Карпенко // Педагогічна освіта: теорія і практика. Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка. – 2013. – № 14. – С. 191–196.
24. Яковлев А. І. Удосконалення методичних засад управління витратами на промислових підприємствах / А. І. Яковлев // Економіка. Фінанси. Право. – 2014. – № 7. – С. 17–19.
25. Сачинська Л. В. Управління логістичними витратами підприємства / Л. В. Сачинська // Маркетинг та логістика в системі менеджменту: тези доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 8–10 листопада 2012 р.). – 2012. – С. 382–383.
26. Окландер М. А. Логістика / М. А. Окландер. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 346 с.
27. Рета М. В. Логістичні витрати: визначення, класифікація та облік / М. В. Рета // Бізнес Інформ. – 2012. – № 8. – С. 155–158.
28. Помірко Н. М. Класифікація логістичних витрат у формуванні системи управління ними на промисловому підприємстві / Н. М. Помірко // Вісник НУ «Львівська політехніка». – 2010. – № 669. – С. 99–107.
29. Гаврись О. М. Фасетна класифікація логістичних витрат промислових підприємств / О. М. Гаврись, В. І. Ковшик // Економічний аналіз. – 2014. – Vol. 16, № 2. – С. 90–97.
30. Hua S. Logistics cost and supply chain performance evaluation / S. Hua, Y. Kai // Supply Chain Perspectives and Issues in China. – Hong Kong : Fung Global Institute Limited and Fung Business Intelligence Centre, 2013. – P. 127–144..
31. Krajnc J. Activity-based Management of Logistic Costs in a Manufacturing Company: A Case of Increased Visibility of Logistics Costs in a Slovenian Paper Manufacturing Company / J. Krajnc, K. Logožar, B. Korošec // PROMET - Traffic&Transportation. – 2012. – Vol. 24, № 1. – P. 15–24.
32. Крикавський Є. Логістика та управління ланцюгами поставок: Навч. посібник / Є.Крикавський, О.Похильченко, М. Фертч. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. –844 с.

Інформаційні ресурси

33. <http://www.management.com.ua/ims/ims002.html> - інформація про систему планування матеріальних потреб виробництва (MRP).
34. <http://www.management.com.ua/qm.shtml> - концепція загального менеджменту якості.

